

gustáv murín

NÁVOD

na manželstvo

KRÁTKE RADY
PRE DLHÝ SPOLOČNÝ ŽIVOT

Gustáv Murín

NÁVOD NA MANŽELSTVO

Krátke rady pre dlhý spoločný život

Aktualizované vydanie doplnené o reakcie čitateľiek a čitateľov

Motto: Keď zlyhajú všetky pokusy, skúste ešte návod.

Návod čítame preto, aby niečo fungovalo.

A tak, ak otvárate túto knižku, určite nie je ešte neskoro.

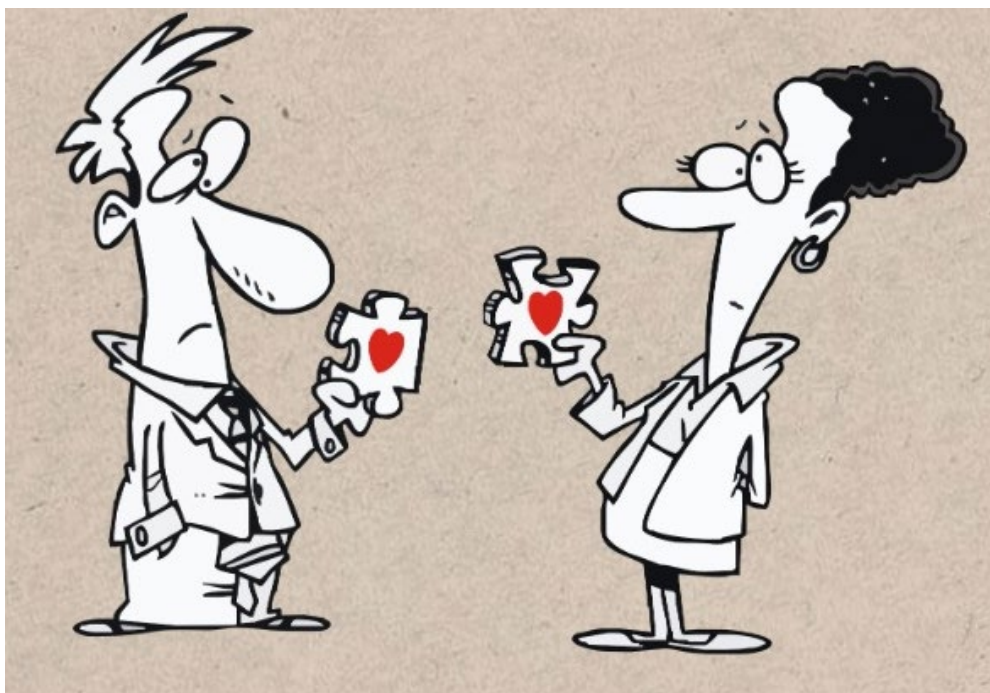

Obálka: Igor Vadovič

ISBN 978-80-8285-002-7

**PARTNERSTVO A MANŽELSTVO
MANŽELSKÝ DIALÓG
MANŽELSTVO A DOMÁCNOSŤ
POMÓÓÓC, VIANOCE!
ZVYKY NA ZABITIE
MANŽELSTVO A JEDLO
ŠŤASTIE JE OBLÉ
MANŽELSTVO A DETI
DOMÁCE ZVIERATÁ
MANŽELSTVO A FINANCIÉ
SEX V MANŽELSTVE
SEX NA DOVOLENKE
NEVERA
KEĎ NEPRACUJEŠ, MILUJ!
MANŽELSTVOM K DLHOVEKOSTI**

PARTNERSTVO A MANŽELSTVO

Prečo existuje manželstvo?

„Tati, prečo si sa vlastne ženil?“ pýta sa syn otca.

A ten kričí na manželku: „No vidíš, ani to decko to nedokáže pochopiť!“

Aj podľa tohto vtipu by si niekto mohol myslieť, že manželstvo vynášiel Lucifer, aby sa muž a žena mali príležitosť denne hádať. Ale také jednoduché to nie je.

Prečo práve my dvaja?

Lásku na prvý pohľad vraj najlepšie vylieči druhý pohľad. Chantal Poullaine sa do Bolka Polívku zamilovala na prvý pohľad a kvôli nemu odišla zo svetáckej Ženevy do provinčného Brna. Ten druhý pohľad jej trval ďalších takmer desať rokov, než ju tá láska prešla. Aj herec Roman Luknár bol roky ženatý so svojou španielskou láskou na prvý pohľad. Je v tom teda kus náhody a individuality. A aj nepredvídateľnosti, veď očakávania sú na oboch stranách celkom odlišné. Takto to opísal neznámy autor na internete:

BÁSEŇ ŽENY

Chcem muža, čo je krásny, múdry a silný,
milujúceho dlhé rozhovory.

Muža, ktorý myslí skôr než prehovorí.

Muža, čo prvý zavolá a nemešká nikdy.

Jeho zamestnanie je skvelé
a jeho konto pre mňa vždy otvorené.

Galantný pri stole, etikety znalý,
šiju diskkrétne a nežne mi hladí.

Muža, čo moju dušu ocení
a lichôtku povedať nelení.

Takého muža chcem nekonečne milovať
a ako nežného priateľa stále zbožňovať.

BÁSEŇ MUŽA

Chcem hluchonemú nymfomanku s riadnymi kozami,
čo ma bude živiť, vlastní vináreň a lietadlovú loď.
Viem, že sa to nerýmuje, ale je mi to jedno.

Poučenie: Podľa vykladačov Biblie je ideálom celibát, ale párové súžitie je ústupkom ľudskosti. Podľa vykladačov Koránu je párové súžitie ideálom, ale mnohoženstvo je ústupkom ľudskosti. V duchu známeho výroku Winstona Churchilla o demokracii môžeme len konštatovať, že manželstvo je najhorší spôsob súžitia muža a ženy, aký si vieme predstaviť. Až na to, že lepší neexistuje.

Čo o tom vieme

Neexistuje snáď žiadne solídne kritérium, ako si vybrať partnera na celý život? Ale samozrejme, že existuje. Stačí sa opýtať prvého matrimoniológa (vedca skúmajúceho manželstvo), Dr. Miroslava Plzáka:

„Prvou podmienkou je pracovitosť. Z tej vyplýva aj určitá zodpovednosť. Manželstvo je podnik a ten s lenivým človekom nutne musí skrachovať. Druhou podmienkou solídneho manželstva je spoľahlivosť, schopnosť dodržať dohodu. Pre koho nie je sľub záväzný, ten v manželstve spôsobuje len problémy. Manželstvo samotné drží na troch S.“

Sme S-S-S-voji

Dr. Plzák tie tri S opísal. A pozor, nemýľme sa, ani jedno nie je – sex.

Sú to teda:

Súcit

Starosť

Súženie

Úspešné manželstvo stojí na tom, že si manželia poskytujú duševnú oporu tým, že **súcitia** s trápením partnera. Najlepšie to vystihol Miguel de Unamuno, autor *Tragického pocitu života*, keď povedal: „Láska je moja žena. Keď náhle pocíti bolesť v ľavej nohe, zabolí aj mňa na rovnakom mieste.“

Z toho vyplýva aj druhá podmienka úspešného súžitia, a to je **starosť**. Staráme sa o úspech nášho súžitia a tým aj o partnera. A nemusíme všetko za toho druhého vyriešiť, ale určite mu pomôže, keď ho aspoň vypočujeme a povzbudíme. Tá starosť môže byť aj v tom, že vieme, ako má rád slivkový lekvár a staráme sa, aby v chladničke nechýbal. On sa zase stará o riešenie problémov v domácnosti, na ktoré nestačíme. Vzájomná deľba starostí zachováva rodinu ako úspešný podnik.

No a do tretice je to **súženie**, keď nám neprítomnosť toho druhého citeľne chýba. Láska bez súženia je len polovičná. To sa nedá nacvičiť a ani vedome ovládať. Zato vždy poteší, keď vieme, že doma máme svoje miesto, ktoré počas našej neprítomnosti ostáva len pre nás. Do takej domácnosti sa každý rád vracia.

Keď mi to všetko pán doktor Plzák trpezlivo vysvetlil, trpko si povzdychol: „A keď toto vieme, môžeme sa opýtať – sú dnes milenci takí vzdelaní, že si práve tieto vlastnosti partnera overia alebo aspoň

uvedomia? Pravdaže nie. A keď ich na to upozorníte, tak sa vám vysmejú.“

Mlčal som. Tiež som o tejto múdrej teórii nevedel a pri výbere budúcej celoživotnej partnerky som sa plne spoľahol na pud sebazáchovy. Hlavne ten jej...

Názorný osobný príklad

Svoju ženu Janinu poznám už viac ako tridsať rokov. Najskôr sedem rokov výberového konania a potom dve dekády manželstva. Nemalo by ma teda u nej už nič prekvapiť. Minule ju seklo. Poriadne, chůďa moje, naozaj sa ledva hýbala. Ale brala to statočne, no ako skúsená telocvikárka. Lenže ja som bol celkom iný, takmer som sa nepoznával. Toľko nehy, pozornosti, no vzorový príklad troch S spomínaných v úvode našich úvah – bol v tom súcit, starosť aj to súženie. Lenže aj seba už poznám takmer polstoročie. Kde sa teda vo mne zobralo toľko nežnej opateru, potreby ochraňovať, ale aj (priznajme to) nadšenia z jej nehybnosti?! Toľko som to rozoberal, až sa moja drahá zase postavila na nohy. No a vtedy mi to došlo!

Seknutý partner je – predvídateľný. A je to predvídanie celkom príjemné. Vieme, že potrebuje opateru, a aj odozva na ňu je predvídateľná. A stúpame na cene, sme predvídateľne užitoční! Funguje to aj obecné, všimnime si akí sme, keď máme hostí zo zahraničia. No vzorovia láskavosti a pohostinnosti! Koľko dobroprajnosti v nás je, na chvíľu. Ale peknú chvíľu.

Myslím, že vo vzťahu sa najviac bojíme nečakaných zvrátov. Toho, že nás prílišná pohyblivosť, nezávislosť a samostatnosť toho druhého drží stále v strehu. Kto to má vydržať toľké roky? Aj brankár vychytá všetky puky, keď má čas sa pripraviť. Seknutý partner nemá silu, ani náladu nás čímisi zaskočiť. Bol by teda ideálny. No ale keby bol zasa niekto až tak priezračne čitateľný a dokonca až vypočítateľný – to by bola predsa nuda.

Tak ako teda? Pekelná dilema...

Riešenie: Nemáte nejaké? Zišlo by sa, lebo moja žena už zase lieta, ako keby jej niekto zapol turbovrtuľový pohon...

A ešte niečo

Na besedách s čitateľmi (a hlavne čitateľkami) som prišiel ešte na dve S. Ved' správna deva mala mať v minulosti päť P, tak by správny vzťah mohol mať pre zmenu päť S. Takže pridávame:

Spoľahlivosť – lebo, keď sa na partnera nemôžete spoľahnúť, tak vám ani päť P nepomôže ☺ !

Solidaritu – ved', nech sa deje, čo sa deje, mali by ste mať na svojej strane s istotou aspoň jednu dospelú bytosť (okrem rodičov) a to je práve partner!

Konkurz na manželku

Môj indický prekladateľ tvrdil, že najšťastnejšie sú tie manželstvá, ktoré (ako to ich) dohodli rodiny. A nájdu sa aj u nás dvojice, ktoré ktosi dal dokopy (príkladom je Silvia Lakatošová a Pavol Chovanec) a ono to funguje.

Ale ak je dnes automaticky dvojročná záruka už takmer na čokoľvek, tak sa mi zdá najlepšie, ak si v záujme úspešného manželstva tú záruku zaistíme vopred minimálne dvojročným vzťahom.

S mojou drahou ženou Janinou sme sa poistili až sedemročnou známosťou. A predsa sa mi zdalo užitočné, urobiť si ešte na záver nácvik spoločného súžitia v neobvyklých, až extrémnych podmienkach. Počul som o niekom, kto zobral svoju perspektívnu ženu na týždňovú vysokohorskú túru v Tatrách, iný dokonca až do Indie. Mne sa zdalo, že dostatočnou skúškou odolnosti bude týždenný pobyt na našej oravskej chatičke. Cestu stopom na Oravu zvládla Janina perfektne. A od samého šťastia ako nám to ide, som už na mieste – odpadol. Dost' podstatne som totiž podcenil mieru mojej prepracovanosti a len čo moje telo rozpoznalo blízkosť postele a žiadnych naliehavých úloh, odpadlo aj so mnou a celý ten týždeň som väčšinou prespal. Janina za ten čas postupne objavila studňu, dreváreň, funkčnosť starej murovanej pece a zásoby húb a čučoriedok v blízkom lese. Myslím, že ten test zdatnosti dopadol výborne. Dodnes tam aj s našimi dcérami rada chodí. A mne sa tam skvelo spí.

Poučenie: Splňate vy a váš partner tieto navigačné body plavby do úspešného manželského prístavu? Ak áno, dajme sa na cestu!

Kto je kto v manželstve

Manželstvo tvorí pár. To je jasné, ale rôzne revolúcie (vrátane tej sexuálnej) spochybnili istotu, kto má v tej dvojici akú úlohu. Roky sa o tom vedú vážne i nevážne debaty. Pre väčšiu názornosť uvediem príklad:

Raz sme sa vybrali navštíviť na Silvestra našich známych v Broumove a na dlhej ceste sme prechádzali mestom Hradec Králové. Než som sa stihol ako šofér rozhliadnuť, už tu bola križovatka a na nej oranžová. Tak som ju prebehol a vzápätí, po pár metroch, zastavil na ďalšej križovatke na červenú. Vzápätí sa za nás zaradilo policajné auto. Zneistel som, počul som už desiatky príbehov, ako to kto dokázal s policajtmi uhádať, ale mne to nejde. Ale vypočul som si radu nášho chalupárskeho suseda Ľuboša, že všetko, čo sa týka techniky sa v prípade pokuty dá spochybniť a tým pádom uhádať. A tu sa mi naskytla názorná príležitosť tú radu zužitkovať. Tak som v tom decembrovom chlade vyrazil len tak v košeli do boja.

Tí policajti vyfasovali novú kameru a veľmi sa z toho tešili. Hneď mi aj predviedli, ako to naše autíčko naozaj neuveriteľne dlho po zhasnutí oranžového svetla (viete, že svieti len 8 sekúnd?) dorazilo ku križovatke a následne prebehlo na červenú. Pokutu sa mi nechcelo platiť a tak som skúsil argumentovať, že ide o zábery z boku takže na semafóre naozaj nie je tie svetlá poriadne vidieť. Hrozne sa urazili.

Bola to klasická policajná dvojica jedného ostrého (to bol ten mladší) a jedného zmierlivejšieho (ten bol starší). Ten mladší mi okamžite naporil 2 000 korún pokuty a hneď začal spisovať protokol. Ten starší prehodil

niečo ako, že by sme sa mohli dohodnúť. A to ja zase nie, ja som spravodlivý. Žiadna pokuta, nezaplatím!

„Jestli nezaplatíte na místě, dáme to na soud,“ povedal ten mladší.

A ja, že nech.

Ani nemrkol a dodal: „Záloha na soud je 2 000 korun.“

A bol som v háji. Ani som vlastne toľko nemal a ani som už nemal, čo dodať.

Celý ten výstup, aj s príslušnou mojou prehnanou gestikuláciou sledovala moja rodinka cez predné sklo auta ako v kine. A moja žena, ktorá nikdy veľa nehovorí a nie je ani veľmi akčná, odrazu vyrazila z auta a už bola pri nás. Veľmi autoritatívne ma zahnila do auta, lebo keď tu budem postávať len v košeli určite jej nachladnem. Takže som úplne zblbnutý, ale šťastný, zapadol do auta a naše úlohy sa vymenili. Teraz som pre zmenu bol „kine“ ja. A nestačil som sa diviť. Netuším, čo moja žena Janina tým hradečáckym policajtom hovorila, ale po chvíli sa na mňa začali dívať podozrivo chápavo a na moju ženu súcitne. Viem z absolútnou istotou, čo im hovorila, znelo to asi takto: „Páni, vidíte čo to mám za muža? S každým by a hádal, vinu si nikdy neprizná. A my s dvomi malými deťmi to s ním musíme vydržať. A teraz si predstavte tú hroznú pokutu, však mi budeme mať doma pol roka peklo.“ Vyviazli sme s dvestokorunovou pokutou.

Poučenie: Párové súžitie je praktické v tom, že na každú situáciu existujú dve riešenia – silové a jemné. Viackrát sme prekonali spolu nejakú vonkajšiu prekážku tým, že som jednoducho nasadil páku a brány riešenia sa otvorili. Na križovatke v Hradci Králové sa naše úlohy otočili. Jemný variant

zvít'azil...

Prečo sme spolu?

Párový život muža a ženy nevymysleli starozákonníci, ale Príroda. My sme to len nazvali manželstvom a pridali k tomu rituál svadby. Delíme sa na mužov a ženy nie preto, aby sme našťvali feministky, ale preto, aby sme ako druh odolali týfu, moru, tubere a iným chorobám. Tie sa, rovnako ako zlodeji áut, vždy snažia prekonať najnovší bezpečnostný zámok. Zámky našich buniek sa genetickou rekombináciou pri spojení muža a ženy neustále vylepšujú. Vďaka tomu patogény preniknú len do časti populácie a zakaždým ostane nedotknutý niektorý okrajový variant, ako záruka prežitia druhu. Táto stratégia kvality dokazuje, že klonovanie ľudí nemá zmysel. Klony majú vždy len jeden typ zámku a keď sa patogén naučí vylomiť ten prvý, vylomí ľahko aj ostatné a nikto sa nezachráni. Láska nám teda pomáha prežiť a vybaviť naše potomstvo unikátnou genetického kombináciou zámku proti chorobám. Dôležité ale je, aby sme si vybrali takého partnera, pri ktorom aj my sami prežijeme tú unikátnu kombináciu v zdraví.

Variant ľudských párov je niekoľko miliárd a chybou je, ak sa stretnú dvaja, ktorým to klikne v dvoch bodoch a namýšľajú si, že v dlhodobom súžití sa to akosi „dorovná“. To je omyl – práve v dlhodobom súžití sa tie trecie plochy stanú neznesiteľnými, lebo sa im nedá vyhnúť a narážajú na seba neustále.

Pri výbere partnera je pozoruhodným pravidlom, že protiklady sa priťahujú. No veď áno, ako si povzdychol jeden chlap v krčme, my sme

boli dokonalé protiklady – ona bola tehotná, ja nie. Profesor Hans Breder z Univerzity v Iowe mi taký protiklad dokazoval na svojej žene. Táto šťúpla žienka mu totiž pri zoznámení najskôr rozbila nos (asi si z jej malej postavy príliš uľahoval) a tak sa potom udobrovali, že im to ostalo na doživotie.

Takáto optimálna dvojica muža a ženy je tiež základným kľúčom k riešeniu životných situácií. Žijeme totiž v duálnom svete dialektiky protikladov – deň a noc, príliv a odliv, zima a teplo, jin a jang, muž a žena. Ako sme si už povedali, tí dvaja predstavujú dve stratégie na každý problém. Jedna je silová a druhá jemná a nemusí nevyhnutne byť prvá spojená s mužom a druhá so ženou. Navyše k cieľu obvykle vedie kombinácia oboch.

Pritom riešenie je také jednoduché, až prekvapuje, že na to ešte nikto neprišiel. Ale ja vám to veľké tajomstvo prezradím. Nenechávajte si ho pre seba.

Muž ako milenec je hrdina. **Akýkoľvek** muž v očiach zamilovanej ženy oplýva vlastnosťami, o ktorých sa jemu ani len nesníva. Mohol by byť krivý, plešatý, hrbatý s jednou rukou, a aj to ešte ľavou, lenže stále je to ON, ktorého si vybrala ako ideálneho otca svojich detí. Je kombináciou Ramba, Di Capria a Einsteina. V jej očiach je Superman a tak je to dobre.

Po svadbe sa ten istý muž, a dokonca aj taký muž, ktorý sa objektívne blíži ideálu Supermana, mení na niečo celkom iné. Muž ako manžel je – klaun. Áno, priznajme to, dokonca klaun amatér. Takže tvrdenie, že žena nikdy nedokáže vytvoriť komickú dvojicu (tak ako Lasica – Satinský, Šimek – Grossman, či Suchý – Šlitr) nie je pravdivé. Komickým partnerom vydatej ženy je jej muž. Len o tom nevie. A tajomstvo skutočne šťastného manželstva je v tom, že mu to zásadne

neoznamujeme. Ved' sa stal ženáčom preto, lebo uveril chválospevu o svojich hrdinských vlastnostiach. Prečo by sme mu tú sladkú ilúziu mali brať? Veľa nešťastia v manželstve narobí takzvaná pravdovravnosť. To je tá chvíľa, keď hovoríme veci, ktoré si myslíme, že si naozaj myslíme. A keď si neskôr myslíme už niečo celkom iné, je neskoro. Zásadný, rozhodujúci, smrtonosný a tiež šťastienosný význam pre manželstvo teda má komunikácia. Šťastní sme zväčša potichu, nešťastní sme takmer vždy nahlas.

Poučenie: Od prostého „áno“ sa v manželstve rokmi prepracujeme toľkými inými slovami, že by sme v tom mali mať hneď od začiatku jasno. Tak to skúsme.